

Izkoriščajo biomaso in prihranijo

Ekskurzija po primerih dobre prakse iz notranjsko-kraške regije, ki izrabljajo biomaso za samooskrbo in/ali poslovno priložnost

»Lesni sekanci so »zakon« in izjemna energetska priložnost Slovenije. Več kot 60 odstotkov gozdnih površin upravičuje trditev, da so sekanci slovenska nafta. Kje so torej zadržki, da se vse javne stavbe (državne in občinske) ne ogrevajo na sekance?« se sprašuje Bojan Žnidaršič, direktor cerkniške Vitre. Primere dobrih praks iz notranjsko-kraške regije, ki izrabljajo lesno biomaso za ogrevanje, tako v javnih kot zasebnih stavbah, bodisi jo izkoriščajo kot poslovno priložnost za prodajo kupcem, so si zainteresirani lahko pred kratkim ogledali v okviru Vitrine praktične ekskurzije na terenu.

Na Srednji gozdarski in lesarski šoli v Postojni so v dijaškem domu uredili še solarno ogrevanje sanitarne vode.

Točke so sicer vključene tudi v nacionalno energetska pot, zato je več informacij na voljo na spletnem portalu, lastniki pa so pripravljene z vsemi, ki jih zanima več, podeliti svoje izkušnje in nasvete, pa tudi odpreti vrata svoje stavbe za ogled.

Ko je šola razvojni center

Udeleženci ekskurzije so pot začeli na Srednji gozdarski in lesarski šoli (SGLŠ) v Postojni, kjer ravnateljica Cvetka Kernel orje energetska ledino v javnem sektorju. Kot prva srednja šola v Sloveniji so pred petimi leti kurilno olje zamenjali za lesne sekance. Letos pa so zagrizli še v drugo fazo energetske sanacije, v sklopu katere so v dijaškem domu uredili solarno ogrevanje sanitarne vode, v strojni postaji pa dodali toplotno črpalko in rekuperacijo zraka, v obeh stavbah so zamenjali razsvetlavo z energijsko učinkovito, izolirali stropove proti neogrevanemu podstrešju, izolirali fasado, zamenjali stavbno pohištvo, vgradili termostatske ventile, uvedli so celo energetska monitoring, ki jim omogoča urno spremljanje porabe električne energije, vode, ogrevanja,

uporabe odpadkov ... Okrog milijon evrov težko energetska sanacija jim je omogočila uspešna kandidatura za evropska sredstva. Sami so prispevali le desetino naložbe.

Spodbujajo lokalno ekonomijo

Poleg prihrankov zaradi manjše porabe energije in izrazito cenejšega ogrevanja, pri katerem so stroške več kot prepolovili – lesni sekanci so kar 80 odstotkov cenejši od kurilnega olja – so pomembni tudi drugi učinki. Z zamenjavo energenta so se zmanjšale emisije ogljikovega dioksida in energetska odvisnost Slovenije. Pomemben vidik pri energetskih naložbah šole je po besedah ravnateljice tudi spodbujanje lokalne ekonomije ter razvoj in ohranitev domačih delovnih mest. To je bila tudi rdeča nit strokovne ekskurzije dvajsetih udeležencev, med katerimi je bilo veliko lastnikov gozdov. Vsak si ob obvezni negi gozda lahko z lesnimi sekanci poveča prihodek ali celo odpre novo delovno mesto. Na SGLŠ energetske varčnosti učijo tudi podmladek. Izdelali so model lesene hiše,

V NEP vključenih 660 energetsko učinkovitih stavb

Konec avgusta se je zaključilo delo na 18-mesečnem projektu Nacionalna energetska pot (NEP) Slovenija, ki ga z donacijo Švice v okviru švicarskega prispevka razširjeni Evropski uniji v Sloveniji izvaja podjetje Vitra iz Cerknice. Projekt temelji na popisovanju energetsko učinkovitih, inovativnih, ekološko naravnanih in okolju prijaznih rešitev v starejših stavbah in novogradnjah, predvsem javnih ustanov in blokov kot tudi zasebnih hiš. Na spletni strani je celovito predstavljeno 660 stavb iz celotne Slovenije. Poleg številnih prosto dostopnih in uporabnih informacijah – te je 10 popisovalcev vestno beležilo na terenu in zapisalo na splet – lahko zainteresirani pri lastnikih in upravljalcih javnih in zasebnih stavb pridobijo dodatne informacije o izpeljanih ukrepih. Vse si lahko ogledajo tudi na licu mesta. Na portalu NEP Slovenija so obiskovalcem na voljo tudi rubrike, ki opozarjajo na napake pri gradnji, kot sta na primer Črna točka in Energetski kiksi.

ki ga uporabljajo v rednem učnem procesu z namenom demonstriranja energetskih razlik in prihrankov ob uporabi različnih virov. Ravnateljica ima vizijo za naprej. Šola že ima gradbeno dovoljenje za gradnjo nizkoenergijske športne dvorane, ki bi bila prva nizkoenergijska športna dvorana v Sloveniji, zdaj morajo zagotoviti le še finančna sredstva.

Sekanci kot stranski produkt

V Postojni so si udeleženci ekskurzije pri Kristianu Perliču ogledali izvorno rešitev ogrevalnega sistema na drva in sekance. Kljub temu da ima starejša dvonadstropna hiša relativno slab toplotni ovoj, namesto 2.800 litrov kurilnega olja danes porabi 30 m³ sekancev, za kar lastnik plača 600 evrov. Lastnik podjetja EXCELZA lesarstvo Peter Magajna

je predstavil izdelavo sekancev kot stranskega produkta proizvodnje drugih lesenih elementov. V Rovtahn si je skupina ogledala novozgrajeni objekt podjetja Zavčan. Marjan Kunc je razložil celotno pot od nastanka lesnih ostankov pri izdelavi palet do kotla na žaganje, ki ga uporabljajo za ogrevanje tako bivalnih kot poslovnih prostorov in sušenje lesa. Zadnji obisk je bil pri Iztoku Zelencu, lastniku gostilne Turk v Hotedršici. Pred osmimi leti je kurilno olje nadomestil z lesnimi sekanci, katerih izdelavo je tudi pokazal. To ocenjuje kot eno najboljših odločitev, saj bolje vzdržuje svoj gozd ter občutno, kar 90 odstotkov, prihrani pri ogrevanju 1.200 kvadratnih metrov stanovanjskih in poslovnih površin ter sanitarne vode. Letno porabi 250 m³ sekancev, ki nastanejo pri čiščenju gozda. Predu vedbo sekancev je bila letna poraba 12–15.000 litrov kurilnega olja. Danes ga priprava sekancev ob tem, da je les njegov, stane okrog 1.000 evrov.

Ekskurzija je bila del projekta Lesna biomasa – samooskrba in poslovna priložnost kmetij, ki ga sofinancira občina Cerknica.

•Damijana Škrli, Veronika Rupnik Ženko

Priprava sekancev za lastno rabo pri Iztoku Zelencu.

Povpraševanje presega pričakovanja

Za nepovratna sredstva Eko sklada je v letu 2013 namenjenih skupaj 20,8 milijona evrov, od tega za naložbe v stanovanjskih stavbah 20 milijonov, za naložbe v energijsko učinkovita vozila pa 0,8 milijona evrov.

»Letošnji, po vrsti 18. javni poziv za dodeljevanje subvencij, je občanom namenjal 15,5 milijona evrov za izvedbo različnih ukrepov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije v eno- ali dvostanovanjskih stavbah oziroma posameznih stano-

vanjih,« sporočajo s slovenskega okoljskega javnega sklada. Ta javni poziv je bil sredi julija zaključen, ker so zaprosene nepovratne finančne spodbude vlagateljev presegle vsa razpisana sredstva. Nov tovrstni javni poziv za dodeljevanje nepovratnih

sredstev občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energetske učinkovitosti stanovanjskih stavb bo predvidoma objavljen v začetku leta 2014. Do konca leta bodo predvidoma objavljeni trije javni pozivi za dodeljevanje nepo-

vratnih sredstev za okolju prijaznejša vozila, in sicer v skupni višini 800 tisoč evrov. Letos je Eko sklad že v izhodišču razpisal več nepovratnih sredstev za naložbe v stanovanjskih stavbah kot v letu 2012, saj je bilo ocenjeno, da je to glede na izjemen interes občanov potrebno. Kljub temu so letos sredstva za naložbe v stanovanjskih stavbah zaradi

velikega odziva občanov pošle še hitreje kot lani na primerljivem javnem pozivu. »Tako smo ga morali tako kot omenjenega lanskega predhodno zaključiti,« sporočajo z Eko sklada. Povečanje sredstev žal ni bilo možno, dodajajo, saj so sredstva, ki se zbirajo skladno z Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih, omejena.

Do sedaj je Eko sklad na 18. javnem pozivu dodelil skoraj 9,1 milijona evrov nepovratnih sredstev, na 19. skoraj 3,4 milijona evrov, na javnih pozivih za subvencioniranje okolju prijaznejših vozil pa skupno 76 tisoč evrov. Ocenjujejo, da bodo potem, ko bodo obdelane vse vloge, angažirana vsa razpoložljiva sredstva.

•Blanka Markovič Kocen